

Spis treści:

A . PRZEKAZANIE TERENU.....	3
B . WEJŚCIE NA TEREN BUDOWY	3
D . ZABEZPIECZENIE DLA PRACOWNIKÓW	3
E . PRACE WYKOŃCZENIOWE	3
1. ZAKRES ROBÓT CAŁEGO ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO ORAZ KOLEJNOŚĆ REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH OBIEKTÓW	4
2. WYKAZ ISTNIEJĄCYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH.....	6
3. ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI LUB TERENU, KTÓRE MOGĄ STWARZAĆ ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA LUDZI	6
4. PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA WYSTĘPUJĄCE PODCZAS REALIZACJI ROBÓT BUDOWLANYCH.....	6
5. WSKAZANIE SPOSOBU PROWADZENIA INSTRUKTAŻU PRACOWNIKÓW PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO REALIZACJI ROBÓT SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH.....	7
6. WSKAZANIE ŚRODKÓW TECHNICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH, ZAPOBIEGAJĄCYCH NIEBEZPIECZEŃSTWOM WYNIKAJĄCYM Z WYKONYWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH W STREFACH SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA ZDROWIA LUB W ICH SĄSIEDZTWIE, W TYM ZAPEWNIAJĄCYCH BEZPIECZNĄ I SPRAWNĄ KOMUNIKACJĘ, UMOŻLIWIAJĄCĄ SZYBKĄ EWAKUACJĘ NA WYPADEK POŻARU, AWARII I INNYCH ZAGROŻEŃ.	9
7. ŚRODKI TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE ZAPOBIEGAJĄCE NIEBEZPIECZEŃSTWOM PRZY PROWADZONYCH ROBOTACH	11
OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	11
MATERIAŁY SZKODLIWE DLA OTOCZENIA.....	12
OCHRONA WŁASNOŚCI PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ	12
BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY	12
OCHRONA I UTRZYMANIE ROBÓT.....	13
8. PODSTAWA OPRACOWANIA	14

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126) każde planowane zamierzenie winno być poprzedzone analizą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w zależności od zakresu i warunków realizacji planowanej inwestycji.

A . Przekazanie terenu

Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji Inwestor w wyznaczonym terminie przekaze protokołem Kierownikowi Budowy dokumentację techniczną wraz ze wszystkimi obowiązującymi uzgodnieniami oraz dziennik budowy. Do obowiązków Kierownika Budowy należy zorganizowanie i kierowanie budową w sposób zgodny z projektem i pozwoleniem na budowę, przepisami techniczno - budowlanymi i obowiązującymi Polskimi Normami i przepisami BHP. Odcinki robót w widocznym miejscu należy oznakować odpowiednimi znakami drogowymi i informacjami oraz odpowiednio zabezpieczyć teren wykonywanych robót. Koordynować działaniami zapewniającymi przestrzeganie podczas wykonywania robót budowlanych zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zgodnie z planem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Do obowiązków Inspektora Nadzoru Inwestorskiego należy reprezentowanie inwestora, sprawowanie kontroli zgodności realizacji z projektem według pozwolenia na budowę, oraz przepisami, normami i zasadami wiedzy technicznej jak również niedopuszczenie do zastosowania wyrobów wadliwych. Zadaniem Inspektora Nadzoru Inwestorskiego jest również odbiór poszczególnych etapów wykonywanych robót budowlanych.

B . Wejście na teren budowy

Wykonawca zobowiązany jest do wykonania zabezpieczenia terenu na obszarze wykonywanych robót budowlanych poprzez ustawienie tablic informacyjnych o wykonywaniu budowy oraz zabezpieczenie odpowiednimi znakami drogowymi odcinków budowy, jak również odpowiednim ogrodzeniu placu budowy w celu ograniczenia możliwości dostania się na budowę osób trzecich.

D . Zabezpieczenie dla pracowników

Zabezpieczenie dla pracowników tymczasowych pomieszczeń techniczno - socjalnych oraz wyposażenie w artykuły pierwszej pomocy takie jak apteczki pierwszej pomocy. Obowiązkiem Wykonawcy jest przygotowanie i utrzymanie w łatwo dostępnym miejscu na terenie prowadzonych robót budowlanych odpowiedniego wyposażenia pierwszej pomocy przez cały okres prowadzenia robót.

E . Prace wykończeniowe

Prace wykończeniowe polegać będą na oczyszczeniu terenu budowy oraz usunięciu wszelkich oznakowań, zanieczyszczeń oraz pozostałości po prowadzonych pracach budowlanych. jak również na rozplantowaniu i nasadzeniu zieleni na powierzchniach biologicznie czynnych.

1. Zakres robót całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów

Branża drogowa

- roboty przygotowawcze i porządkowe,
- likwidacja odcinka rowu
- budowa odcinków dróg gminnych wewnętrznych
- budowa ciągu pieszego
- wykonanie robót ziemnych wraz z profilowaniem terenu
- wykonaniu prac porządkowych, wykończeniowych i uporządkowanie terenu inwestycji;

Branża energetyczna

- roboty przygotowawcze i porządkowe,
- budowie linii oświetlenia drogowego
- zabezpieczenie istniejącej linii kablowej
- wykonaniu prac porządkowych, wykończeniowych i uporządkowanie terenu inwestycji;

Branża sanitarna

- roboty przygotowawcze i porządkowe,
- budowie odcinków kanalizacji deszczowej wraz z podłączeniem do kanalizacji wykonywanej wg. odrębnego opracowania
- budowie odcinków kanalizacji sanitarnej wraz z podłączeniem do kanalizacji wykonywanych wg. odrębnych opracowań
- budowie odcinka sieci wodociągowej wraz z podłączeniem do istniejącej sieci
- wykonaniu prac porządkowych, wykończeniowych i uporządkowanie terenu inwestycji;

Kolejność realizacji poszczególnych robót:

- wszystkie branże

- roboty przygotowawcze i porządkowe,
- zabezpieczenie terenu budowy przed osobami nieupoważnionymi,
- geodezyjne wytyczenie elementów przedsięwzięcia,
- dostawa materiałów,
- wykonanie wykopów kontrolnych w pobliżu podziemnych sieci uzbrojenia,

- zabezpieczenie skrzyżowań trasy projektowanych elementów z istniejącym uzbrojeniem podziemnym (w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych kolizji),
- zabezpieczenie przejść oraz przejazdów dla mieszkańców oraz użytkowników przyległej zabudowy,
- uporządkowanie terenu budowy po wykonaniu wszystkich czynności związanych z inwestycją,
- inwentaryzacja po wykonawcza.

- branża drogowa

- ściągnięcie warstwy humusu - mechanicznie przy użyciu spycharko-ładowarki,
- niwelacja terenu - mechaniczna przy użyciu spycharko-ładowarki,
- korytowanie pod konstrukcję nawierzchni dróg wewnętrznych - mechaniczna przy użyciu spycharko-ładowarki,
- wbudowanie studzienek deszczowych wraz z przykanalikami,
- ułożenie i zagęszczenie dolnych warstw konstrukcji nawierzchni drogi - mechaniczne ułożenie poszczególnych warstw z mechanicznym zagęszczeniem walcem lub płytą wibracyjną,
- ustawienie krawężników betonowych - wykonane ręcznie,
- ułożenie górnych warstw konstrukcji drogi z mieszanki mineralno bitumicznej przy użyciu rozścielacza oraz ciągu pieszego z kostki brukowej betonowej - układanie warstw ręcznie.

- kanalizacja deszczowa, sanitarna oraz sieć wodociągowa

- wykonanie wykopów wąskoprzestrzennych i szerokoprzestrzennych oraz ich zabezpieczenie
- wykonanie podsypki piaskowej pod rurociągi i jej zagęszczenie
- ułożenie rur w wykopach oraz wbudowanie studni i dodatkowego wyposażenia sieci
- montaż rurociągów
- wykonanie wymaganych testów i prób szczelności oraz wytrzymałościowych
- wykonanie zasypu ochronnego z zagęszczeniem
- zasypanie wykopów

- branża elektroenergetyczna

- wykonanie wykopów wąskoprzestrzennych pod kable zasilające,
- wykonanie podsypki piaskowej pod kable i jej zagęszczenie,
- ułożenie kabli w wykopach
- ustawienie słupów oświetleniowych na fundamentach,

- wykonanie wymaganych testów i prób i pomiarów,
- wykonanie zasypu ochronnego z zagęszczeniem,
- zabezpieczenie istniejącej linii kablowej
- zasypanie wykopów.

2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Wyznacz istniejących obiektów budowlanych:

- budynki i budowle zlokalizowane w rejonie prowadzonych robót,
- droga o nawierzchni utwardzonej,
- uzbrojenie terenu - sieć wodociągowa, kanalizacyjna i energetyczna,

3. Elementy zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

- prowadzenie robót w pobliżu przewodów linii energetycznych - możliwość porażenia
- wykopy o głębokości ponad 1,5m
- wykonywanie robót w obrębie istniejącego pasa drogowego przy równocześnie występującym ruchu drogowym - wypadki i zdarzenia drogowe,

4. Przewidywane zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych

- prace w pasie drogowym pod ruchem – należy je prowadzić zgodnie z projektem czasowej organizacji ruchu opracowanym przez wykonawcę robót oraz pozytywnie zaopiniowanym przez zarządcę drogi, odpowiednie jednostki administracyjne oraz policję,
- prace w rejonie występujących skrzyżowań z istniejącymi sieciami uzbrojenia wykonywać pod nadzorem właściwych służb branżowych i w sposób zapewniający ochronę pracujących ludzi,
- należy stosować zasadę, że nie wszystkie można z pełni zmechanizować. Dotyczy to w szczególności robót ziemnych w rejonie istniejących przewodów infrastruktury technicznej. Część prac należy wykonywać ręcznie przy pełnym rozpoznaniu lokalizacji sieci i zabezpieczeniu bezpieczeństwa ludzi pracujących w wykopach.
- Wykonywanie wykopów wąsko-przestrzennych o ścianach pionowych bez rozparcia o głębokości do 1,5m
- prace budowlane prowadzone podczas silnego wiatru i burzy.
- wszelkie prace rozbiórkowe, prowadzone zarówno mechanicznie jak i ręcznie.
- rozładunek materiałów budowlanych - kostka betonowa, krawężniki betonowe itp.
- prace związane z korytowaniem pod konstrukcję nawierzchni drogi wewnętrznej

Zgodnie z art. 21a ust.2 Prawa Budowlanego oraz zgodnie z § 6 Rozporządzenia do robót budowlanych szczególnie niebezpiecznych należy:

- wykonywanie wykopów o ścianach pionowych bez rozparcia o głębokości większej niż 1,5 m oraz wykopów o bezpiecznym nachyleniu ścian o głębokości większej niż 3,0 m,
- roboty, przy których wykonywaniu występuje ryzyko upadku z wysokości ponad 5,0 m,
- roboty wykonywane pod lub w pobliżu przewodów linii elektroenergetycznych, w odległości liczonej poziomo od skrajnych przewodów, mniejszej niż:
 - 3,0 m - dla linii o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 1 kV,
 - 5,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nieprzekraczającym 15 kV,
 - 10,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nieprzekraczającym 30 kV,
 - 15,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, lecz nieprzekraczającym 110 kV,
- roboty prowadzone przy montażu i demontażu ciężkich elementów prefabrykowanych, których masa przekracza 1,0 t.

Dodatkowo w trakcie prowadzenia robót budowlanych będą występować następujące zagrożenia:

- poparzenie masą bitumiczną lub lepiszczem asfaltowym w trakcie wykonywania robót nawierzchniowych,
- najechanie ciężkim sprzętem budowlanym (np. koparki, walce, samochody),
- uderzenie przez ramię koparki dla ludzi znajdujących się w zasięgu jej pracy,
- uderzenie przez spadające narzędzia i materiały w czasie wykonywania robót,
- uderzenia przez urządzenia dźwigowe dla ludzi znajdujących się w zasięgu pracy tych urządzeń.

5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

Każdy pracodawca ma obowiązek ustalić wykaz prac szczególnie niebezpiecznych występujących na budowie oraz sposobu postępowania przy wykonaniu tych prac.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik Robót oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków. Konieczna jest znajomość przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez osoby pełniące nadzór techniczny na budowie

Wykonawca przed przystąpieniem do wykonywanych Robót budowlanych jest zobowiązany opracować instrukcję bezpiecznego ich wykonania i zaznajomić z nią pracowników w zakresie wykonywanych przez nich Robót.

Pracownicy zatrudnienia na budowie powinni posiadać odpowiednie uprawnienia dopuszczające do pracy przy urządzeniach elektrycznych, pojazdach mechanicznych, maszynach budowlanych, itp. Pracownicy zatrudnieni na budowie powinni być wyposażeni w odpowiedni dla danej pracy sprzęt ochrony osobistej lub zbiorowej oraz powinni być wyposażeni w odzież ochronną wg obowiązujących tabel i norm zakładowych. Pracownicy są zobowiązani do stosowania ich zgodnie z przeznaczeniem.

Dla pracowników powinni być organizowane szkolenia BHP. Rodzaje obowiązujących szkoleń wg Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dn. 28 maja 1996r. W sprawie szczegółowych zasad szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 1996/62/285) są następujące:

- szkolenia wstępne,
- szkolenia wstępne stanowiskowe,
- szkolenia wstępne podstawowe,
- szkolenia okresowe.

Podczas szkolenia na każdym etapie należy zapoznać pracowników z ryzykiem zawodowym związanym z wykonywaną pracą na poszczególnych stanowiskach pracy, oraz sposobem stosowania podczas pracy środków ochrony osobistej, zabezpieczających przed skutkami zagrożeń np. kaski, szelki, okulary ochronne, odzież ochronna, kamizelki ostrzegawcze, itp.

W dokumentacji budowy powinny znajdować się wszystkie dokumenty potwierdzające przeprowadzenie szkoleń w zakresie bhp, protokoły z dokonanych kontroli, wykaz wydanych zaleceń w zakresie bhp, itp.

Na terenie budowy powinien być do wglądu pracowników plan BiOZ, dokonana ocena ryzyka zawodowego. Informacja, gdzie są przechowywane wyżej wymienione dokumenty powinna znajdować się na tablicy ogłoszeń.

W czasie prowadzenia robót należy stosować następujące akty prawne i przepisy:

- Rozporządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dn. 28.03.1972 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlano – montażowych i rozbiórkowych (Dz. U. Nr 13 poz. 93),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129 poz. 844),
- Ustawa z dn. 29.06.1974 r. Kodeks Pracy z późniejszymi zmianami – dział X,
- Ustawa z dn. 6.03.1981 r. o Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 54 poz. 276 z 1985 r.),

- Warunki techniczne wykonywania robót budowlano – montażowych, przepisy szczegółowe, normy itp.

Pracownicy powinni być zaznajomieni z :

- dokumentacją techniczną,
- sposobem zabezpieczenia oraz oznakowania miejsca pracy,
- przepisami BHP oraz przeciw pożarowymi,
- sposobem postępowania w przypadku wypadku, pożaru oraz sposobem alarmowania, ewakuacji i udzielania pomocy,
- rodzajem odzieży ochronnej oraz sprzętu i narzędzi,
- przechowywaniem sprzętu w stanie spoczynku i jego zabezpieczeniem

Ponadto pracownicy powinni być poinformowani kto będzie nadzorował i kierował budową i niebezpiecznymi robotami budowlanymi.

6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

W celu sprawnego i bezpiecznego prowadzenia prac budowlanych niezbędne jest wskazanie właściwych środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z prowadzenia tych robót w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub życia i w ich sąsiedztwie. W szczególności umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, wybuchu, osunięcia się ziemi, poważnego wypadku drogowego z udziałem sprzętu i ludzi lub wszystkich innych niebezpieczeństw mogących towarzyszyć prowadzeniu robót drogowych pod ruchem.

W tym celu konieczne są:

- właściwy instruktaż pracowników,
- rozmieszczenie urządzeń przeciw pożarowych wraz z drogami dojazdowymi (np. sąsiadujące ulice),
- rozmieszczenie sprzętu ratunkowego (apteczki, nosze itp.),
- rozmieszczenie i oznaczenie granic obszarów wewnętrznych i zewnętrznych stref pracy sprzętu mechanicznego i pomocniczego,
- oznakowanie robót zgodnie z zatwierdzonym projektem czasowej organizacji ruchu,
- używanie sprzętu zgodnie z instrukcją i zaleceniami producenta jedynie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia,

- sprawdzenie każdorazowo przed użyciem każdej maszyny i narzędzia czy jest sprawne i gotowe do bezpiecznej pracy,
- wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji budowy,
- wskazanie dokumentów niezbędnych do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych,
- oznaczenie czynników mogących stwarzać zagrożenie,
- rozmieszczenie urządzeń przeciwpożarowych wraz z parametrami poboru mediów, punktami czerpalnymi, zaworami odcinającymi, drogami dojazdowymi,
- rozmieszczenie sprzętu ratunkowego (w tym pływającego, jeżeli jest to uzasadnione rodzajem robót), niezbędnego przy prowadzeniu robót budowlanych,
- rozmieszczenie i oznaczenie granic obszarów wewnętrznych i zewnętrznych stref ochronnych, wynikających z przepisów odrębnych, takich jak strefy magazynowania i składowania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych, strefy pracy sprzętu zmechanizowanego i pomocniczego,
- rozmieszczenie placów produkcji pomocniczej, takich jak węzły produkcji betonu cementowego i asfaltowego, prefabrykatów,
- przedstawienie rozwiązań układów komunikacyjnych, transportu na potrzeby budowy oraz ogrodzenia terenu,
- lokalizację pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Pracownicy powinni być ubrani w kaski ochronne, odzież ochronną do wyłącznego użytku, na budowie powinny się znajdować również komplet odzieży dla gości odwiedzających miejsce robót. Do wykorzystania w dowolnym momencie powinny być przygotowane niżej wymienione elementy odzieży ochronnej:

- kask ochronny,
- odblaskowe kamizelki robocze,
- obuwie ochronne,
- rękawice ochronne pokryte tworzywem sztucznym,
- okulary ochronne,
- maseczki ochronne.

Sprzęt wraz z wszystkimi innymi urządzeniami, który jest konieczny podczas prowadzenia robót, powinien być dostarczony, serwisowany i konserwowany na potrzeby kierownika budowy i jego personelu. Każde urządzenie musi zostać zatwierdzone przez kierownika budowy. Sprzęt nie może być używany przez personel wykonawcy bez upoważnienia kierownika budowy. Przy wykonywaniu robót budowlanych przebywanie osób

nie przeszkolonych w pobliżu robót wykonywanych sprzętem mechanicznym grozi zagrożeniem dla życia

7. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom przy prowadzonych robotach

1. Podczas prowadzenia robót konieczne jest stosowanie środków ochrony indywidualnej.
2. Roboty należy wykonywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami p. poż. oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. Szczególną uwagę należy zwrócić na:
 - a) rozmieszczenie stanowisk pracy uwzględniające odpowiedni do nich dostęp oraz rozplanowanie dróg, stref pracy i przemieszczania maszyn,
 - b) organizację pracy ze szczególnym uwzględnieniem Robót ziemnych i montażowych (praca w „asyście”),
 - c) warunki dostępu do materiałów używanych do wykonania Robót,
 - d) utrzymanie właściwego stanu technicznego instalacji, urządzeń, sprzętu i maszyn,
 - e) powiadamianie odpowiednich użytkowników uzbrojenia podziemnego o przystąpieniu do Robót na danych odcinkach,
 - f) sposób przechowywania, składowania i usuwania odpadów i gruzu,
 - g) zapewnienie na budowie porządku i czystości,
 - h) informowanie wszystkich pracowników bezpiecznego podejmowanych decyzji dotyczących bhp i ochrony zdrowia.
4. Organizacja terenu budowy powinna zapewniać sprawną i skuteczną komunikację, a materiały budowlane winny być składowane w taki sposób, aby nie narazić przebywających tam osób na przypadkowe urazy.
5. W widocznym miejscu należy wywiesić numery telefonów alarmowych, z podaniem osób, które należy powiadomić o zaistniałym wypadku.

Ochrona przeciwpożarowa

1. Wykonawca Robót zobowiązany jest do bezwzględnego przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej.
2. Wykonawca Robót zobowiązany jest do posiadania i utrzymywania na terenie magazynów, pomieszczeń biurowych, szatniach, pomieszczeniach socjalnych, baz produkcyjnych oraz w maszynach i pojazdach sprawnego sprzętu przeciwpożarowego.
3. Materiały łatwopalne powinny być składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Materiały szkodliwe dla otoczenia

1. Materiały, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia nie mogą być dopuszczone do wbudowania.
2. Nie dopuszcza się używanie materiałów wywołujących szkodliwe promieniowanie o stężeniu większym od dopuszczalnego, określonego odpowiednimi przepisami.
3. Wszelkie materiały odpadowe muszą mieć aprobatę techniczną wydaną przez uprawnioną jednostkę, jednoznacznie określającą brak ich oddziaływania na środowisko.
4. Materiały, które są szkodliwe dla otoczenia tylko w czasie prowadzenia Robót (np. materiały pylaste, których szkodliwość po zakończeniu Robót znika), mogą być użyte pod warunkiem bezwzględnego przestrzegania wymagań technologicznych wbudowania.

Ochrona własności publicznej i prywatnej

1. Wykonawca Robót ponosi pełną odpowiedzialność za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia i instalacje podziemne, tj.: rurociągi, kable, itp. oraz zobowiązany jest do potwierdzenia informacji dostarczonych od Zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji przez odpowiednie władze będące właścicielami lub użytkownikami tych urządzeń.
2. Wykonawca Robót zobowiązany jest do właściwego oznakowania i zabezpieczenia przed uszkodzeniami w czasie trwania budowy wszelkich urządzeń i instalacji podziemnych.
3. Wykonawca Robót zobowiązany jest do prowadzenia Robót w sposób powodujący minimalne niedogodności dla mieszkańców, w szczególności zapewnienie bezpiecznego dojścia i dojazdu do posesji oraz bezpiecznego poruszania się w pobliżu prowadzonych Robót.
4. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za wszelkie uszkodzenia zabudowy mieszkaniowej powstałe w sąsiedztwie budowy spowodowane jego działalnością.
5. Do obowiązków Wykonawcy Robót należy właściwe oznakowanie i zabezpieczenie terenu budowy.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

1. Podczas realizacja Robót Wykonawca zobowiązany jest do przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. W szczególności Wykonawca Robót ma obowiązek zadbać, aby Wykonawcy nie wykonywali pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.
3. Wykonawca Robót jest zobowiązany do zapewnienia i utrzymania wszelkich urządzeń zabezpieczających, socjalnych oraz sprzętu i odpowiedniej odzieży dla ochrony życia

i zdrowia osób zatrudnionych i przebywających na budowie oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

4. Pracownicy zatrudnienia na budowie powinni być wyposażeni w ubranie robocze, buty ochronne, kaski i pasy bezpieczeństwa.
5. Odzież robocza montażystów powinna składać się z jednoczęściowego kombinezону z zapinanymi mankietami spodni i rękawów, dobrze dopasowanego i niekrępującego ruchów.
6. W czasie prac prowadzonych w pasie drogowym pracownicy powinni nosić odzież odblaskową.
7. Wszelkie maszyny budowlane mogą obsługiwać wyłącznie wykwalifikowani pracownicy posiadający stosowne uprawnienia.
8. Kategorycznie zabrania się pracy po spożyciu alkoholu.
9. Przebywanie osób nieupoważnionych na budowie jest zabronione.
10. Pracownicy muszą ściśle przestrzegać zasad obsługi urządzeń podanych w ich instrukcjach obsługi.
11. Wykonawca Robót zobowiązany jest przed rozpoczęciem montażu wydzielić strefy niebezpieczne, poprzez rozstawienie w widocznym miejscu tablic ostrzegawczych.
12. Wykonywanie Robót ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie innych sieci powinno być poprzedzone określeniem przez kierownika budowy bezpiecznej odległości, w jakiej mogą być one wykonane do istniejącej sieci i sposobu wykonywania tych robót.
13. Prowadzenie robót ziemnych w pobliżu instalacji podziemnych powinno odbywać się ręcznie.
14. W czasie wykonywania wykopów w miejscach dostępnych dla osób trzecich przy tych robotach należy wokół wykopów pozostawionych na czas zmroku i w nocy ustawić balustrady zabezpieczone w światło ostrzegawcze koloru czerwonego. W uzasadnionych przypadkach wykopy należy szczelnie przykryć, co uniemożliwi wpadnięcie do wykopu. Należy sprawdzać stan obudowy wykopu lub skarpy przed każdym rozpoczęciem robót.

Ochrona i utrzymanie Robót

1. Wykonawca Robót odpowiada za ochronę robót oraz za wszelkie materiały, urządzenia, sprzęt i maszyny używane do prowadzenia Robót od daty rozcięcia do wydania Świadectwa Przejęcia.
2. Utrzymanie powinno być prowadzone w taki sposób, aby obiekty lub ich elementy były w zadawalającym stanie przez czas trwania budowy, a do czasu wydania Świadectwa Przejęcia.

8. Podstawa opracowania

Zakres opracowania jest zgodny z:

- Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane zm. Dz.U.03.80.718. art. 21a
- Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia Dz.U. 03.120.1126 z dnia 10 lipca 2003r.